

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **zarządzanie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Politechnika Rzeszowska**

Data przeprowadzenia wizytacji: **15-18 listopada 2019 r.**

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	17
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	19
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	21
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	23
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	26
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	27
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	29
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

1. Przewodniczący: prof. dr hab. Stefan Wrzosek, członek PKA

członkowie:

2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA

3. dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA,

4. mgr Mateusz Prucnal, ekspert PKA reprezentujący pracodawców,

5. Dominik Leżański, ekspert PKA reprezentujący studentów,

6. mgr Tomasz Kocoł, sekretarz zespołu oceniającego PKA.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonym na Politechnice Rzeszowskiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2003 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej na studiach pierwszego stopnia oraz oceny negatywnej na studiach drugiego stopnia (uchwała nr 88/2003 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lutego 2003 r. oraz uchwała nr 8/8/2003 z dnia 24 kwietnia 2003 r.). Uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku studiów Uczelnia otrzymała ponownie na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-2-AS/4002/118a/2004 z dnia 1 czerwca 2004 r. (pozytywna opinia Prezydium PKA z dnia 13 maja 2004 r. w tej sprawie – Uchwała Nr 33/2004). Kolejna ocena kierunku, która odbyła się w roku 2008, zakończyła się przyznaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 525/2008 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 września 2008 r.). Trzecia ocena jakości kształcenia została przeprowadzona w 2014 r. i zakończyła się przyznaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 214/2014 Prezydium PKA z dnia 8 maja 2014 r.).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego (ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne /niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zarządzaniu i jakości	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 – 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godz. (3 tygodnie) – 3 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- zarządzanie finansami - zarządzanie jakością - nowoczesny marketing - zarządzanie projektami - zarządzanie międzynarodowe	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	282	142
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2145	1348
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	98 ECTS	65 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	specjalność I - zarządzanie finansami	
	107	107
	specjalność II - zarządzanie jakością	
	102	102
	specjalność III - nowoczesny marketing	
	104	104

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

	specjalność IV - zarządzanie projektami	
	102	102
	specjalność V - zarządzanie międzynarodowe	
	103	103
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	61 ECTS	61 ECTS

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne /niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{3,4}	nauki o zarządzaniu i jakości	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 – 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	0 – 0 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- rachunkowość w zarządzaniu finansami przedsiębiorstw - start-up kreowanie innowacyjnego biznesu - profesjonalny menedżer - zarządzanie zespołem projektowym - komunikacja w biznesie	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	164	143
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1410	804
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim	61 ECTS	37 ECTS

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	specjalność I - rachunkowość w zarządzaniu finansami przedsiębiorstw	
	75	75
	specjalność II - start-up kreowanie innowacyjnego biznesu	
	70	70
	specjalność III - profesjonalny menedżer	
	71	71
	specjalność IV - zarządzanie zespołem projektowym	
	67	67
	specjalność V - komunikacja w biznesie	
	71	71
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	55 ECTS	55 ECTS

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

W sformułowaniu misji Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza wyeksponowano zamiar budowania pozycji Uczelni tak w wymiarze regionalnym, jak i globalnym, rozwój badań naukowych i działalności dydaktycznej, opieranie oferty dydaktycznej na badaniach naukowych i potrzebach rynku pracy. Wyraźnie przy tym zaznaczono korzystanie w pracy koncepcyjnej dotyczącej oferty dydaktycznej ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, bez ograniczania profilu tej działalności, a więc także różnorodności kierunków studiów. Misja i strategia Wydziału Zarządzania bardziej niż misja i strategia Politechniki akcentuje działalność naukową, charakter środowiska naukowego i współpracę z otoczeniem. Koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzanie* niewątpliwie dobrze przystaje do tych ustaleń. Jest ona zgodnie z uchwałą Senatu powiązana wyłącznie z dyscypliną *nauki o zarządzaniu i jakości*, lecz przegląd efektów uczenia się i treści programowych wskazuje na powiązania także z innymi dyscyplinami, w tym zwłaszcza z *ekonomią i finansami*. Dotyczy to także badań naukowych prowadzonych w Politechnice Rzeszowskiej przez nauczycieli akademickich związanych z ocenianym kierunkiem, które to badania wykraczają poza dyscyplinę *nauki o zarządzaniu i jakości*. Są rozbudowane, prowadzone intensywnie i z dobrymi rezultatami, o czym świadczą publikacje naukowe i kategoria B przyznana Wydziałowi. Niewątpliwie jest związane koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia, w tym zwłaszcza rynku pracy. Podczas tworzenia i doskonalenia koncepcji kształcenia

Wydział współpracuje w tym celu m. in. z Podkarpackim Klubem Biznesu i Radą Biznesu utworzoną przy Wydziale Zarządzania. Także Samorząd Studencki wnosi istotny wkład w opracowanie koncepcji i programu kształcenia. Dotyczy to zwłaszcza wyodrębniania specjalności.

Kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z przyjętymi przez jednostkę celami i koncepcją kształcenia. Przyporządkowanie efektów uczenia się do jednej dyscypliny nie jest w pełni zasadne, gdyż niektóre z efektów odwołują się do uwarunkowań ekonomicznych, czy prawnych niebędących przedmiotem dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości. Ponadto w planie studiów uwzględnione są przedmioty z zakresu nauk ścisłych, z informatyki, czy nauk społecznych niewchodzących w skład zarządzania. Rekomenduje się rozważenie przyporządkowania kierunku studiów do dyscypliny wiodącej i dyscyplin pozostałych.

Efekty uczenia się uwzględniają aktualny stan wiedzy z zakresu dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek studiów, z uwzględnieniem powyższej uwagi. Sposób ich sformułowania odpowiada profilowi ogólnoakademickiemu.

Dla studiów pierwszego stopnia przyjęto 9 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 12 w zakresie umiejętności oraz 4 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty odnoszące się do wiedzy uwzględniają kompletny z punktu widzenia ocenianego kierunku studiów jej zakres. Efekty w zakresie umiejętności opisują wykorzystanie wiedzy do rozwiązywania problemów i wykonywania zadań, komunikowania się z otoczeniem, organizacji pracy oraz uczenia się dla rozwoju kompetencji osobistych. Kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się przewidują wyrabianie krytycznego podejścia w ramach wykonywanej działalności zawodowej, odpowiedzialność oraz kierowanie się zasadami etyki. Wiedza i umiejętności ujęte w efektach uczenia się są powiązane z dyscypliną nauk o zarządzaniu i jakości. Kierunkowe efekty uczenia się przewidują przygotowanie studentów pierwszego stopnia studiów do wykonywania prostych zadań badawczych.

Dla studiów drugiego stopnia przyjęto także 9 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 12 w zakresie umiejętności oraz 4 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty w zakresie wiedzy zakładają przekazywanie jej w ramach procesu kształcenia w stopniu pogłębionym z uwzględnieniem uwarunkowań różnych rodzajów działalności zawodowej. Efekty w zakresie umiejętności zakładają nabycie przez absolwenta zdolności wykorzystania posiadanej wiedzy do rozwiązywania problemów i wykonywania zadań związanych z jego działalnością zawodową, umiejętność komunikowania się, kierowania pracami zespołowymi oraz samodzielnego rozwijania wiedzy i umiejętności. Efekty w zakresie kompetencji społecznych zakładają nabycie zdolności do krytycznej oceny informacji i rozwiązywania problemów, udziału w przedsięwzięciach społecznych, zdolności przedsiębiorczych, odpowiedzialności społecznej. Podobnie jak w przypadku studiów pierwszego stopnia wiedza i umiejętności ujęte w efektach uczenia się są powiązane z dyscypliną nauk o zarządzaniu i jakości. Kierunkowe efekty uczenia się obejmują umiejętności w zakresie samodzielnego prowadzenia badań naukowych przez studentów.

Należy również wskazać, że identyczna liczba efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia nie znajduje uzasadnienia w aspekcie różnego czasu trwania tych studiów, a więc i zakresu przekazywanej wiedzy i kształtowanych umiejętności.

Zakresy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określone w kierunkowych efektach uczenia się odpowiadają charakterystykom przyjętym w ramach odpowiednio 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dla studiów pierwszego stopnia uwzględniono umiejętność posługiwania się przez absolwentów językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Natomiast dla studiów drugiego stopnia przyjęto jedynie, że absolwent potrafi swobodnie posługiwać się językiem obcym w życiu codziennym i zawodowym, bez określenia poziomu jego znajomości.

Rekomenduje się doprecyzowanie kompetencji językowych w opisie efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia.

Kierunkowe efekty uczenia się są jednolite dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Rozwinięcia kierunkowych efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów ujęte są w formie macierzy wskazującej powiązania efektów kierunkowych i przedmiotowych. Efekty przedmiotowe sformułowane są w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są one odpowiednio uszczegółowione i powiązane z efektami kierunkowymi i tworzą łącznie wspólny system określający zakres kształtowania kwalifikacji zawodowych.

Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia w wyniku pełnej realizacji procesu kształcenia. Zostały one sformułowane z użyciem terminologii odpowiadającej dyscyplinie nauki, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Jednocześnie powinny być one zrozumiałe dla docelowych grup odbiorców ich treści. Precyzyjny sposób sformułowania efektów uczenia się pozwala na stworzenie systemu weryfikacji ich osiągnięcia przez uczestników procesu kształcenia i absolwentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 15(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i program kształcenia są zgodne ze strategią Politechniki i Wydziału, a także odpowiadają potrzebom rynku pracy. Wiążą się też bez zastrzeżeń z dyscypliną naukową *nauki o zarządzaniu*. Zastrzeżenie budzi jednak przypisanie kierunku studiów tylko do jednej dyscypliny, gdyż program kształcenia obejmuje także efekty uczenia się i przedmioty związane z innymi dyscyplinami, a ponadto treści programowe wskazują na wykorzystywanie wyników badań naukowych także z innych dyscyplin. Kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się zostały opracowane zgodnie z zasadami określonymi dla 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Tworzą one spójny pod względem treści system nakierowany na realizację przyjętych przez jednostkę prowadzącą oceniany kierunek studiów celów i koncepcji kształcenia. Efekty uczenia się odpowiadają ogólnoakademickiemu profilowi studiów. Są one kompletne, spójne i opisane w sposób zrozumiały dla ich adresatów. Pozwalają na opracowanie na ich podstawie systemu weryfikacji osiągnięć studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

⁵W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program kształcenia zawiera treści odzwierciedlające aktualny stan wiedzy i metodyki badawczej w obszarze nauk o zarządzaniu i jakości oraz dyscyplin pokrewnych. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla zajęć składających się na program studiów, zgodne z efektami uczenia się przyjętymi dla kierunku oraz z zakresem działalności naukowo-badawczej prowadzonej przez pracowników Wydziału. Umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się.

Treści programowe ujęte w ramach obszernej i prawidłowo dobranej grupy przedmiotów wspólnych dla wszystkich studentów studiów pierwszego stopnia zawierają kompleksowy zasób wiedzy z ekonomii, finansów, prawa, technologii informacyjnych, zarządzania oraz metod ilościowych. Na studiach drugiego stopnia przedmioty wspólne mają analogiczną interdyscyplinarną strukturę, przy czym ujęte w nich treści programowe przekazują wiedzę o charakterze pogłębionym. Dla obydwu stopni kształcenia treści programowe ujęte w przedmiotach wspólnych pozwalają na uzyskanie zakładanych dla nich efektów uczenia się.

Program kształcenia zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia wprowadza 5 specjalności. Na pierwszym stopniu studiów są to: zarządzanie finansami, zarządzanie jakością, nowoczesny marketing, zarządzanie projektami, zarządzanie międzynarodowe, a na drugim: rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstw, start-up – kreowanie innowacyjnego biznesu, profesjonalny menedżer, zarządzanie zespołem projektowym, komunikacja w biznesie. Wszystkie specjalności odpowiadają dyscyplinie nauki, do której został przyporządkowany kierunek studiów i pozwalają na uzyskanie przyjętych dla nich efektów uczenia się.

Studia pierwszego stopnia trwają sześć semestrów, a studia drugiego stopnia cztery semestry. Łączna liczba punktów ECTS niezbędna dla ukończenia studiów pierwszego stopnia wynosi 180, a studiów drugiego stopnia 120.

Do kalkulacji nakładu pracy związanego z realizacją efektów uczenia się przyjęto, że jeden punkt ECTS odzwierciedla około 25 godzin pracy studenta. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się jest dla każdego przedmiotu ujęty w sylabusie i zawiera takie elementy, jak udział w zajęciach dydaktycznych, udział w konsultacjach, przygotowanie do zajęć, przygotowanie do zaliczeń i egzaminów.

Zajęcia na studiach stacjonarnych organizowane są od poniedziałku do piątku z różnym rozkładem czasowym w trakcie dnia. Rozpoczynają się one w niektórych dniach od godz. 7.00 i trwają nawet do godziny 21.00. Zajęcia organizowane są w blokach dwugodzinnych z 15-minutową przerwą między nimi. Na studiach niestacjonarnych zajęcia organizowane są w ramach zjazdów sobotnio-niedzielných. Trwają one z reguły od godziny 8.30 do 18.35. Odbývają się w blokach trzygodzinnych. Pomiedzy nimi są jedynie 5-minutowe przerwy. Także w porze obiadowej brak dłuższej przerwy. Taka koncentracja zajęć nie jest korzystna z punktu widzenia higieny pracy umysłowej.

Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów wynosi na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia 2145, a na niestacjonarnych 1348. Na studiach stacjonarnych student musi uzyskać w ramach tych zajęć 98 punktów ECTS, a na niestacjonarnych 65 punktów. W programie studiów

stacjonarnych ujęte są zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i 10 na niestacjonarnych.

Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów wynosi 1410, a na niestacjonarnych 804. Na studiach stacjonarnych student musi uzyskać w ramach takich zajęć 61 punktów ECTS, a na niestacjonarnych 37 punktów.

Wskazana powyżej łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych jest odpowiednia z punktu widzenia możliwości osiągnięcia efektów uczenia się, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Także dla poszczególnych przedmiotów przyjęto liczbę godzin zajęć pozwalającą na osiągnięcia przyjętych dla nich efektów uczenia się. Ocena ta odnosi się do obydwu stopni kształcenia.

Sekwencja zajęć na obydwu poziomach studiów jest prawidłowa, a poszczególne przedmioty są realizowane we właściwym następstwie czasowym.

Na ocenianym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, seminariów, lektoratów oraz praktyk zawodowych. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych udział godzin zajęć realizowanych w formach aktywnych jest podobny i wynosi w zależności od specjalności 60-62%. Natomiast na studiach drugiego stopnia udziały te kształtują się dla obydwu form studiów odpowiednio w wysokości 59-61% i 57-61%. Zastosowanie takich proporcji form zajęć umożliwia, w zakresie właściwym dla ogólnoakademickiego profilu studiów, aktywny udział studentów w zajęciach. Zajęcia odbywają się przy tym w grupach dostosowanych liczebnością do ich formy. Liczebność grup wykładowych limitowana jest pojemnością sali, grupy ćwiczeniowe liczą od 20 do 30 studentów, laboratoryjne i projektowe – 10-15, a lektoratowe 15-20. Taka liczebność w odniesieniu do zajęć wymagających stosowania aktywnych metod nauczania sprzyja realizacji założonych efektów uczenia się, zwłaszcza w zakresie umiejętności oraz kontroli ich osiągania. Indywidualne zainteresowania studentów są realizowane poprzez wybór specjalności oraz seminarium dyplomowego. Łączny wymiar zajęć do wyboru wyrażony w punktach ECTS wynosi na studiach pierwszego stopnia 61, a na studiach drugiego stopnia 55. Zrealizowany jest tym samym wymóg określony w przepisach.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów uwzględniła w programie studiów zajęcia związane z prowadzoną w niej działalnością naukową w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów. Zaliczyła do nich na studiach pierwszego stopnia zajęcia z przedmiotów wspólnych dla wszystkich studentów, do których przypisano łącznie 72 punkty ECTS oraz zajęcia prowadzone w ramach specjalności, do których przypisano każdorazowo od 30 do 35 punktów ECTS. Na studiach drugiego stopnia do zajęć związanych z prowadzoną w jednostce działalnością naukową analogicznie zaliczono zajęcia z przedmiotów wspólnych dla wszystkich studentów oraz przedmioty specjalnościowe. Do pierwszej grupy przedmiotów przypisanych zostało 48 punktów ECTS, a do drugiej od 19 do 27. Zaliczenie ujętych w tych grupach przedmiotów jest zasadne z punktu widzenia prowadzonych w jednostce badań i spójności programów.

Nauka języka obcego na studiach pierwszego stopnia trwa przez cztery semestry i obejmuje zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych 120 godzin zajęć. Natomiast na studiach stacjonarnych drugiego stopnia nauka języka specjalistycznego i języka angielskiego w biznesie realizowana jest w wymiarze po 30 godzin zajęć. Na studiach niestacjonarnych te wymiary wynoszą po 24 godziny. Taki zakres czasowy i włączenie języka biznesowego na studiach drugiego stopnia pozwalają na uzyskanie założonych w efektach uczenia się kompetencji językowych.

Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Realizacja programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów odbywa się z zastosowaniem różnorodnych metod dydaktycznych dostosowanych do formy zajęć, treści kształcenia oraz zakładanych efektów uczenia się. W ramach wykładów stosuje się: wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład multimedialny, wykład konwersatoryjny, dyskusję dydaktyczną. W ramach ćwiczeń stosuje się metody pozwalające na aktywne włączenie studentów w proces realizacji zajęć i pozwalające na osiąganie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Do metod stosowanych na ćwiczeniach i laboratoriach należą: ćwiczenia problemowe, ćwiczenia rachunkowe, zadania praktyczne, warsztat, samodzielne prezentacje studentów, realizacja zleconego zadania, obserwacja wykonawstwa, gra dydaktyczna, projekty indywidualne i zespołowe, konwersacja, dyskusja problemowa, burza mózgów, studium przypadku. Tak szeroki zakres stosowanych metod dydaktycznych i ich dobór do poszczególnych zajęć jest prawidłowy i sprzyja realizacji założonych efektów uczenia się. Do prowadzenia zajęć stosowane są właściwie dobrane narzędzia wspomagające proces dydaktyczny.

Dobór metod kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia potrzebę kształtowania umiejętności prowadzenia przez studentów badań naukowych. Metody te są stosowane głównie w ramach zajęć ćwiczeniowych i laboratoryjnych. Studenci ocenianego kierunku studiów włączani są do badań naukowych prowadzonych na Wydziale Zarządzania. Szczególną rolę w rozwoju aktywności studentów w tym zakresie odgrywają koła naukowe.

Rozwiązania organizacyjne obowiązujące w Uczelni umożliwiają studentom osiągnięciem wybitne wyniki w nauce studiowanie według indywidualnego programu studiów. Natomiast studenci znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej bądź mający wybitne wyniki sportowe, uczestniczący w prowadzeniu badań naukowych, a także zaangażowani w działalność samorządową mają możliwość ubiegania się o studiowanie według indywidualnej organizacji toku studiów.

Wskazane rozwiązania i przedsięwzięcia pozwalają na odpowiednie dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb poszczególnych osób i ich grup.

Zgodnie z planem studiów dla kierunku zarządzanie do odbycia praktyki studenckiej są zobowiązani wszyscy studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia. Praktyki trwają 3 tygodnie, czyli 15 dni roboczych. Realizowane są po IV semestrze w okresie wakacji. W programie kształcenia na kierunku zarządzanie zaplanowano 120 godzin praktyk, lecz błędnie przypisano do nich tylko 3 punkty ECTS. Ta liczba godzin powinna oznaczać 4 punkty ECTS. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że przedstawiciele pracodawców stwierdzili, że zaproponowana liczba godzin jest odpowiednia i pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w pracy zawodowej. Poprawnie opracowano efekty uczenia się dla praktyk.

Student dokonuje wyboru miejsca odbywania praktyk przy uwzględnieniu założeń i zasad zawartych w dokumencie „Cele i ramowy program praktyk studenckich na kierunku zarządzanie” oraz po uzyskaniu zgody Kierownika praktyk studenckich. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Wydział Zarządzania PRz posiada 118 podpisanych porozumień, które regulują zasady współpracy pomiędzy Uczelnią, a instytucją przyjmującą studentów na praktykę zawodową. Określają one również obowiązki każdej ze stron. Warto podkreślić, że studenci mogą również zaproponować instytucję lub firmę ze swojej rodzinnej miejscowości. Wówczas kierownicy praktyk nawiązują kontakt z zaproponowanym podmiotem i po pozytywnej weryfikacji podpisywane są porozumienia.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań wskazanych w ustalonym programie praktyki. Po ich zakończeniu student jest zobowiązany dostarczyć zaświadczenie zakładu pracy o odbyciu praktyki oraz ocenę praktykanta wystawioną przez opiekuna. Na podstawie dokumentacji i rozmowy Kierownik praktyk ocenia osiąganie efektów uczenia się określonych dla praktyk i wystawia ostateczną ocenę. Studenci wizytowanego kierunku na Politechnice Rzeszowskiej mają również możliwość ubiegania się o zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie pracy zawodowej. Organizowany jest wówczas egzamin przed komisją, który ma zweryfikować, czy student osiągnął założone efekty uczenia się. Warto podkreślić, że to rozwiązanie zostało wprowadzone w obecnym roku akademickim i nie było jeszcze tego typu przypadku. Kierownicy praktyk ze strony ocenianego kierunku w trakcie rozmowy z zespołem oceniającym PKA podkreślili również, że prowadzą systematyczny monitoring, czy studenci faktycznie realizują program praktyk. Najczęściej odbywa się to w formie rozmów telefonicznych z opiekunami ze strony miejsca pracy.

Szczegółową organizację roku akademickiego ustala Rektor i ogłasza w semestrze poprzedzającym jego rozpoczęcie. Organizacja ta obejmuje okresy zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych oraz okresy wolne od zajęć. Odpowiada ona standardom stosowanym w szkolnictwie wyższym i przewiduje odpowiednią liczbę dni na zajęcia i weryfikację realizacji efektów uczenia się.

Plany zajęć na ocenianym kierunku uwzględniają odpowiednie rozłożenie obciążeń w trakcie całych studiów. W ciągu dwóch pierwszych semestrów studiów pierwszego stopnia występuje mniejsze obciążenie studentów poprzez obniżenie liczby godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału studenta i nauczyciela akademickiego realizowanych w semestrze. Mniejsze obciążenie występuje również w ostatnim semestrze studiów (w przypadku obydwu stopni), w trakcie których przygotowywana jest praca dyplomowa. Jednak łączny nakład pracy studentów obejmujący udział w zajęciach dydaktycznych i pracę własną jest rozłożony w trakcie całych studiów w miarę równomiernie. Takie rozplanowanie zajęć w trakcie całych studiów oraz w poszczególnych semestrach należy uznać za prawidłowe.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe ujęte w programie kształcenia i sylabusach przedmiotów odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i praktyki w zakresie dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Treści te są odpowiednio rozwinięte, wsparte właściwie dobraną literaturą przedmiotu i umożliwiają kształtowanie kompetencji absolwentów, w tym umiejętności prowadzenia badań naukowych. Pozwalają one na uzyskanie efektów uczenia się przyjętych dla kierunku studiów.

Program kształcenia ma wymiar czasowy pozwalający na osiągnięcie przyjętych kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się. Właściwie skalkulowano w ujęciu czasowym wymiar zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich.

Struktura programu kształcenia z punktu widzenia wymiaru czasowego przyjętego dla poszczególnych przedmiotów i modułów kształcenia oraz sekwencji ich realizacji jest prawidłowa. Formy prowadzonych zajęć są zróżnicowane i dostosowane do charakteru przedmiotów. Studenci mają możliwość wyboru zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym 30% łącznej liczby punktów ECTS dla całych studiów. Program studiów obejmuje naukę języka obcego w odpowiednim wymiarze czasu.

W sylabusach przedmiotów wskazane zostały odpowiednio dobrane do każdego z nich metody kształcenia. Pozwalają one na realizację założonych efektów uczenia się. Studenci wykonują szereg zadań w ramach pracy własnej, co pozwala na kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i aktywności w procesie uczenia się. W procesie kształcenia studenci przygotowujący się do prowadzenia działalności naukowej bądź biorą w niej udział.

Na kierunku zarządzanie Politechniki Rzeszowskiej funkcjonuje również system studenckich praktyk zawodowych. Rozbudowana i stała współpraca z przedstawicielami rynku pracy daje pewność dobrze realizowanych zajęć. Władze Wydziału Zarządzanie szczegółowo opracowały dokumentację dla wizytowanego kierunku, która określa przebieg praktyki oraz sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania jest poprawna.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i tryb rekrutacji kandydatów na studia określają Uchwały Senatu Politechniki Rzeszowskiej. Przyjęcia dokonywane są po spełnieniu wymogu uzyskania minimalnej liczby punktów na określony kierunek, poziom i profil kształcenia oraz formę, w ramach planowanej liczby miejsc, na podstawie listy rankingowej, w kolejności określonej sumą punktów uzyskanych w postępowaniu rekrutacyjnym.

W postępowaniu rekrutacyjnym na studia pierwszego stopnia brane są pod uwagę wyniki egzaminu maturalnego uzyskane na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym z części pisemnej z przedmiotów: języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki oraz geografii lub fizyki i astronomii lub fizyki, które są przeliczone na punkty z zastosowaniem ustalonych wag.

Rekrutacja na studia drugiego stopnia prowadzona jest w formie postępowania konkursowego. O przyjęciu decyduje liczba punktów ustalona na podstawie oceny na dyplomie, zgodności osiągniętych efektów kształcenia/uczenia się oraz średniej z toku studiów.

Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne.

Warunki przyjmowania kandydatów na studia są przejrzyste, zapewniają bezstronność postępowania i równe szanse w podjęciu studiów. Umożliwiają selektywny dobór kandydatów w oparciu o posiadaną przez nich wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się na studiach odpowiedniego stopnia.

Uczelnia określiła warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego. Są one zgodne z obowiązującymi przepisami.

Regulacje ECTS oraz Regulaminu studiów stosowane w Uczelni stwarzają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni oraz uwzględniania ich w ramach programu studiów realizowanego na ocenianym kierunku.

Zasady i procedury dyplomowania są określone w Regulaminie studiów. Ich uszczegółowienia na Wydziale Zarządzania dokonano w wytycznych w zakresie zasad, warunków i trybu dyplomowania. Regulacje te określają w szczególności wymogi merytoryczne i redakcyjne stawiane pracom dyplomowym, zasady edytowania tekstu, zasady recenzowania prac. Wszystkie prace dyplomowe podlegają weryfikacji w systemie antyplagiatowym.

Na egzaminie dyplomowym student odpowiada na trzy pytania wylosowane z listy obejmującej 50 zagadnień na studiach pierwszego i 30 na studiach drugiego stopnia z zakresu treści przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Dobór tych zagadnień jest właściwy z punktu widzenia weryfikacji efektów uczenia się. Druga część egzaminu dyplomowego obejmuje prezentację pracy dyplomowej i dyskusję nad jej wynikami.

System dyplomowania pozwala na właściwe przygotowanie studenta do wykonania pracy dyplomowej oraz weryfikacji wiedzy i umiejętności w trakcie egzaminu dyplomowego.

Ogólne zasady dokonywania weryfikacji i oceny realizacji efektów uczenia się określa Regulamin studiów wyższych. Procedura weryfikacji obejmuje trzy podstawowe etapy: okres trwania zajęć, na zakończenie każdego z semestrów oraz na koniec cyklu kształcenia.

Weryfikacja efektów uczenia się w trakcie zajęć dydaktycznych dokonywana jest w oparciu o aktywność studenta oraz oceny wykonywanych przez niego prac przejściowych. Zgodnie z Regulaminem studiów, zaliczeniu podlegają wszystkie formy zajęć danego przedmiotu. Metody weryfikacji efektów uczenia się określone są w sylabusach. Egzaminy oraz zaliczenia przeprowadzane są w formie ustnej, pisemnej lub praktycznej. Weryfikacja obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w oparciu o metody dostosowane do rodzaju przedmiotu i formy zajęć. Uzyskane przez studentów oceny z zaliczeń i egzaminów wprowadzane są do USOS a dodatkowo sporządzany jest protokół przekazywany do dziekanatu.

Przez USOS studenci mają dostęp do informacji na temat ocen uzyskanych z zaliczeń i egzaminów. Informacje na temat ocen prac przejściowych są dostępne dla nich bezpośrednio u prowadzących zajęcia. W przypadku sytuacji konfliktowych studenci na zasadach określonych w Regulaminie studiów mogą występować o komisyjne sprawdzenie ich wiedzy i umiejętności.

Zaliczeniu podlegają także praktyki zawodowe. Zaliczanie praktyki dokonuje się na raporcie z przebiegu praktyki oraz opinii pracodawcy. Na tej podstawie Kierownik praktyk studenckich wystawia ocenę, którą wprowadza do systemu USOS.

Uzyskanie pozytywnych ocen końcowych ze wszystkich przedmiotów ujętych w planie studiów w danym semestrze jest podstawą jego zaliczenia. Student ma obowiązek zaliczenia do końca studiów wszystkich zajęć oraz praktyk zawodowych, a ostatnim etapem osiągnięcia przez niego założonych efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy.

Określone w Regulaminie studiów i innych aktach wewnętrznych obowiązujących w jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów rozwiązania zapewniają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia przestrzegają przy tym zasad bezstronności wystawiania ocen oraz dbają o przejrzystość procesu weryfikacji efektów uczenia się.

Stosowane na ocenianym kierunku metody weryfikacji i oceny realizacji efektów uczenia zapewniają rzetelność, bezstronność, przejrzystość i wiarygodność procesu oceny. Pozwalają w szczególności na

sprawdzenie kompetencji uzyskanych przez studentów w zakresie posługiwania się językiem obcym oraz przygotowania do prowadzenia działalności naukowej.

Analiza przeglądowa prac przejściowych, projektów oraz prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych pozwala na stwierdzenie, że ich tematyka i forma są dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów, formy zajęć oraz poziomu i profilu studiów. W odpowiednich proporcjach weryfikowana jest wiedza i umiejętności studentów określone w efektach uczenia się.

Tematy prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2018/2019 wskazują na podejmowanie w nich problemów odpowiadających efektom uczenia się. Tematyka części prac odnosi się przy tym do ekonomii i finansów, nawet jeśli w ich tytułach pojawia się słowo zarządzanie. W tym aspekcie powraca problem przypisania efektów uczenia się ocenianego kierunku studiów do jednej dyscypliny – nauk o zarządzaniu i jakości.

Metody badawcze służące do zbierania danych, ich przetwarzania i prezentacji wyników stosowane w pracach dyplomowych pozwalają na realizację założonych efektów uczenia się i są zgodne z metodyką stosowaną w ramach nauk o zarządzaniu. Prace licencjackie były nastawione w odpowiednim zakresie na analizę i rozwiązywanie problemów praktycznych, natomiast w pracach magisterskich punkt ciężkości leżał na rozwiązywaniu problemów badawczych z wykorzystaniem literatury przedmiotu i innych źródeł oraz prezentacji wyników. Wśród prac dyplomowych sprawdzonych w czasie wizytacji były prace o niepoprawnie sformułowanych celach, niedoskonale skonstruowane, o skromnym zakresie badań własnych i zbyt wysoko ocenione.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się, ale zdarzają się wadliwe, a wysoko ocenione prace dyplomowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Wydział Zarządzania zatrudnia 151 nauczycieli akademickich: 9 profesorów, 22 doktorów habilitowanych, 94 doktorów i 26 magistrów. Obsada zajęć na kierunku *zarządzanie* liczy 4 profesorów, 17 doktorów habilitowanych, 63 doktorów i 19 magistrów. Jest to szeroki zespół o różnorodnych kompetencjach dobrze związanych z realizowanymi zajęciami, o udokumentowanym dorobku naukowym i znacznym doświadczeniu dydaktycznym. Duża część pracowników posiada również odpowiednie doświadczenie zawodowe uzyskane poza uczelnią, w szczególności osoby ze stopniem magistra, co potwierdziło spotkanie ZO PKA z kadrami. Spotkanie ZO PKA z Radą Biznesu potwierdziło, iż duża część kadry jest lub była związana z praktyką. Obciążenie nauczycieli akademickich jest odpowiednie, choć przeważnie przekracza 100% pensum. Brakuje natomiast dowodów pracy nad kompetencjami dydaktycznymi nauczycieli akademickich. Rekomenduje się organizowanie cyklicznych szkoleń i seminariów dla kadry dydaktycznej mających na celu wymianę dobrych praktyk dydaktycznych, dyskusję nad intencjami Procesu Bolońskiego, podnoszenie wiedzy z rozwiązań prawnych obowiązujących w kształceniu wyższym w Polsce i w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego.

Przypadki nieprawidłowej obsady zajęć są sporadyczne – zostały zidentyfikowane 2 takie przypadki, szczegółowe informacje znajdują się w załączniku. Rekomenduje się zmianę tych obsad na zapewniające zgodność kwalifikacji nauczyciela akademickiego z celami kształcenia i treściami przedmiotu.

Polityka kadrowa jest zorientowana na dobór nauczycieli akademickich o kwalifikacjach odpowiednich ze względu na potrzeby kierunku i dalszy ich rozwój naukowy. Stosuje się przy tym oficjalnie przyjęte, klarowne procedury. W ostatnich 6 latach na Wydziale Zarządzania 1 osoba zdobyła tytuł naukowy profesora, 17 osób stopień doktora habilitowanego, a 22 doktora. Powyższe stopnie i tytuły naukowe związane są z dyscyplinami, w których na Wydziale prowadzi się większość badań naukowych: nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse oraz nauki o bezpieczeństwie.

Podczas spotkania ZO PKA z kadrami akademickimi potwierdzono, iż kadra ma możliwość rozwoju, doskonali swoje kompetencje dydaktyczne i merytoryczne. Uczelnia umożliwia również wyjazdy pracowników na zagraniczne wizyty studyjne. Kadra wskazała, że nie są prowadzone działania systemowe mające na celu doskonalenie jej dorobku dydaktycznego, dyskusje nad obowiązującymi regulacjami, np. rolą ECTSów, czy efektów uczenia się w procesie kształcenia.

Kadra współpracuje naukowo w ramach kół naukowych ze studentami, czego efektem jest organizacja konferencji i seminariów naukowych oraz publikacje naukowe.

Kadra Wydziału podlega parametrycznej ocenie pracowników prowadzonej przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, która odbywa się według Regulaminu parametrycznej oceny

nauczycieli akademickich. Wyniki oceny pracownika dokonywanej przez studentów, komisje oraz przełożonych mają wpływ na nagrody oraz dalsze zatrudnianie.

Studenci prowadzą ocenę pracy nauczycieli akademickich poprzez cosemestralną ankietyzację przy pomocy systemu informatycznego USOS, a przyjęty sposób oceniają pozytywnie. Student ma możliwość wystawienia oceny nauczycielowi na podstawie skali akademickiej (2-5) oraz dopisania uwag w polu swobodnej wypowiedzi.

Ankiety analizowaną są przez władze dziekańskie oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. W przypadku średnich ocen z poszczególnych pytań poniżej 3 władze dziekańskie podejmują rozmowy z nauczycielami akademickimi.

Podczas spotkania ZO PKA ze studentami zostały przedstawione znane studentom przypadki nauczycieli, którzy po przeprowadzonej ankietyzacji zostali odsunięci od prowadzenia zajęć dydaktycznych w kolejnym roku akademickim. Brak jest natomiast wiedzy studentów na temat najlepiej ocenionych nauczycieli. Rekomenduje się zorganizowanie informacji zwrotnej o wynikach ankiet i ich konsekwencjach także w odniesieniu do najlepiej ocenianych nauczycieli akademickich.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, choć występują incydentalne przypadki nieprawidłowej obsady zajęć. Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju, choć brakuje rozwiązań systemowych na poziomie Wydziału i Uczelni mających na celu doskonalenia dydaktyki.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna i naukowa jest nowoczesna oparta na własnej infrastrukturze Politechniki Rzeszowskiej. Kierunek *zarządzanie* jest realizowany w głównym kampusie Uczelni. Studenci odbywają

zajęcia w budynkach S, L, J. P, F oraz V, które posiadają odpowiednią liczbę sal, dostosowaną do liczebności studentów wyposażonych w odpowiedni sprzęt wizualny i informatyczny. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA potwierdzili, iż infrastruktura Uczelni jest odpowiednia.

Studenci odbywają zajęcia wymagające korzystania z programów komputerowych w laboratoriach informatycznych, które są wyposażone w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz odpowiednie oprogramowanie. W szczególności w przypadku przedmiotów związanych z finansami i rachunkowością studenci korzystają z tej infrastruktury. Najczęściej wykorzystywane oprogramowanie dla kierunku *zarządzanie* to: pakiet Microsoft Office (uczelnia posiada najnowszą wersję pakietu z możliwością instalacji na prywatnych komputerach studentów – subskrypcja: Microsoft Imagine, Dreamspark), Symfonia, ERPWincash. Na Uczelni jest zapewniony dostęp do Internetu poprzez sieć eduroam. Do dyspozycji kierunku jest również sala wideokonferencyjna (bud. Ł, nr 113).

Biblioteka mieści się również na terenie kampusu głównego Uczelni. Jest to nowoczesny budynek posiadający różne strefy do pracy dla studentów i wykładowców: jest strefa pracy indywidualnej, strefa pracy zespołowej, strefa głośna. Biblioteka posiada również strefę jadalną. Zbiory biblioteki są otwarte – dostępne na półkach, gdzie na każdej książce jest informacja, czy można z danej książki korzystać tylko na miejscu, czy jest możliwość jej wypożyczenia. Na półkach znajdują się również QR kody, które prowadzą studentów do książek w elektronicznej bazie PWN IBUK. Studenci mają dostęp do następujących baz elektronicznych: EBSCO, Elsevier, Springer, Nature i Science, Wiley, SCOPUS, Web of Science. Biblioteka w czasie roku akademickiego otwarta jest w godzinach: poniedziałek–piątek: 8:30–19:00 oraz sobota: 9:00–14:00.

Katalog zawiera aktualne pozycje z zakresu zarządzania, w tym literaturę podstawową znajdującą się w sylabusach. Biblioteka podejmuje decyzje zakupowe na podstawie informacji uzyskanej od pracowników – praktycznie każda prośba zakupowa zgłoszona przez pracownika jest uwzględniona. Katalog zawiera zarówno książki (w tym w formie elektronicznej), jak i aktualne czasopisma – głównie polskojęzyczne.

Infrastruktura będąca do dyspozycji kierunku *zarządzanie* jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością : sale wykładowe, ciągi komunikacyjne, biblioteka. Przykładowo, studenci Politechniki Rzeszowskiej mają darmowy dostęp do oprogramowania ułatwiającego korzystanie z komputera dla osób z niepełnosprawnością wzroku o nazwie Blink Mouse. Jest także regularnie poddawana przeglądom i analizom w związku z potrzebami procesu nauczania. Obecnie prowadzone są działania rozwojowe Wydziału Zarządzania mające na celu pozyskanie systemu SAP do celów edukacyjnych. System ten będzie wykorzystywany w kształceniu na wszystkich kierunkach realizowanych przez Wydział Zarządzania, w tym i na kierunku zarządzanie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział

w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag do Władz Wydziału Zarządzania w powyższych kwestiach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA przedstawiciele Władz Wydziału Zarządzania podkreślili, że zależy im na systematycznej, stałej i zróżnicowanej formie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Główną motywacją do jej rozwoju jest upracticznienie procesu kształcenia oraz prośby studentów. Aby usystematyzować współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym na Wydziale Zarządzania powołano prodziekana ds. rozwoju i kontaktów z gospodarką i Radę Biznesu.

Władze ocenianego kierunku przedstawiły listę 118 instytucji, z którymi zostały podpisane ogólne umowy o współpracy. Znajdują się na niej m.in.: banki, przedsiębiorstwa produkcyjne, handlowe i usługowe, powiatowe urzędy pracy, urzędy skarbowe, starostwa powiatowe oraz szkoły średnie. Dodatkowo w trakcie spotkania zespołu oceniającego PKA z władzami wizytowanego kierunku zauważono, że część współpracujących instytucji i firm nie ma podpisanych umów, ponieważ w ich opinii nie były one konieczne. Głównymi formami współpracy jest prowadzenie zajęć praktycznych, w tym warsztatów, organizacja praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych i konkursów, opiniowanie programów kształcenia oraz prowadzenie wspólnych badań. Zdaniem przedstawicieli władz Wydziału, takie zróżnicowanie pozwala w pełni zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce z przyszłym zawodem oraz nabierają doświadczenia.

W skład Rady Biznesu, która została powołana uchwałą Rady Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej nr 37A/2012 z dnia 14.11.2012 r., wchodzi przedstawiciele m.in. takich instytucji jak: Bank PEKAO S.A. I Oddział Rzeszów, Narodowy Bank Polski, Międzynarodowe Targi Rzeszowskie, Telewizja Polska S.A., Lead HR Director Central Europe Deloitte Advisory Sp. z o.o., Zakłady Porcelany Elektrotechnicznej ZAPEL S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu, TEREZ Performance Polymers Sp. z o.o., PKO Bank Polski oraz COMMIT Polska Sp. z o.o. Rada Biznesu odbywa coroczne spotkania sprawozdawczo-opiniujące, deleguje przedstawicieli pracodawców do Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz do spotkań nieformalnych. Z przedstawionych dokumentów oraz rozmów wynika, że współpraca jest systematyczna. Głównym

zadaniem Rady Biznesu jest opiniowanie programu studiów oraz efektów uczenia się, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem podczas spotkań ze studentami oraz współpraca przy prowadzeniu badań naukowych z pracownikami kierunku. W trakcie wizytacji zespołu oceniającego PKA zostały przedstawione dokumenty dotyczące propozycji zmian na kierunku zarządzanie. Dotyczą one przede wszystkim zastąpienia części wykładów bardziej praktyczną formą prowadzenia zajęć oraz wprowadzeniem wizyt studyjnych w miejscach pracy. Warto podkreślić, że większość przedstawicieli pracodawców zaangażowana jest w ewaluację programów oraz efektów uczenia się w sposób nieformalny. W opinii pracodawców wynika to z faktu systematycznej współpracy przy realizacji praktyk zawodowych, co pozwala na ciągłą wymianę uwag. Dodatkowo ponad połowa zajęć dydaktycznych prowadzona jest przez praktyków, którzy są jednocześnie nauczycielami akademickimi, co pozwala opracować i realizować efekty uczenia się, które są spójne z oczekiwaniami rynku pracy.

Jedną w podstawowych form współpracy jest realizacja praktyk zawodowych. W ich przypadku podpisane są umowy o współpracy, które dokładnie określają zakres obowiązków każdej ze stron. Dzięki takiemu podejściu student dokładnie wie, czego od niego się oczekuje, natomiast pracodawca jest świadomy, w jaki sposób wspierać proces osiągania efektów uczenia się. W przypadku praktyk zawodowych za opiekę nad studentem odpowiada zarówno kierunkowy kierownik praktyk studenckich, jak i opiekun ze strony instytucji lub firmy. W trakcie realizacji zajęć student ma obowiązek uzupełnić dokumentację zawierającą szczegółowy opis wykonywanych przez niego zadań i zdobytych efektów uczenia się. Dodatkowo warto podkreślić, że praktyki zawodowe realizowane są w instytucjach, które są potencjalnym miejscem pracy absolwentów ocenianego kierunku. Z rozmów z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami wynika, że praktyki są pozytywnie oceniane przez obie strony, a ich cel jest realizowany.

Warto podkreślić, że Politechnika Rzeszowska realizuje projekt stażowy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pt. „Szansa na lepszy start”, który dofinansowany jest ze środków UE. Jego celem jest podniesienie przez 62 studentów kierunku zarządzanie kompetencji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Zdaniem realizatorów projektu podstawowym efektem będzie zdobycie praktycznych umiejętności, podniesienie kompetencji i doświadczenia w czasie odbywania przedmiotowego stażu, uzupełniającego wiedzę pozyskaną na studiach.

Ciekawą formą współpracy z Narodowym Bankiem Polskim, bankiem PKO S.A., Międzynarodowymi Targami Rzeszowskimi i Kalsterem Expo jest organizacja konkursów dla studentów m.in. kierunku zarządzanie. W trakcie spotkania z zespołem oceniającym PKA interesariusze zewnętrzni podkreślili, że jest to bardzo dobra forma popularyzacji wiedzy, a symboliczne nagrody dają dodatkowo motywację do nauki.

Władze Wydziału Zarządzania podkreśliły również duże znaczenie współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w trakcie przygotowywania prac dyplomowych oraz badań naukowych. Z przedstawionych dokumentów wynika, że w ostatnim roku na kierunku zarządzanie 11 prac dyplomowych było realizowanych na zlecenie interesariuszy zewnętrznych. Przykładowymi zagadnieniami podjętymi w trakcie badań były rola menedżera w procesie zarządzania ludźmi, wizerunek marki, optymalizacja kosztów lub zarządzanie ryzykiem. W ramach realizowanych zajęć dydaktycznych studenci uczestniczyli również w prowadzeniu badań na potrzeby firm. Do najczęściej poruszanych tematów można zaliczyć analizę skuteczności procesu doradztwa oraz badanie satysfakcji z pracy pracowników.

Powodzeniem cieszy się współpraca z otoczenia społeczno-gospodarczego przy realizacji konferencji, szkoleń certyfikowanych lub wykładów otwartych.

Na Politechnice Rzeszowskiej funkcjonuje Dział Promocji, Karier i Rozwoju, w którego skład wchodzi Biuro Karier. Jego głównym zadaniem jest wsparcie studentów poprzez prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego, organizację warsztatów i szkoleń, dostarczanie informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji oraz zbieranie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych. Dodatkowo Biuro Karier prowadzi monitoring losów zawodowych absolwentów. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że w ostatnim badaniu wzięły udział 94 osoby z kierunku zarządzanie, co stanowi 27% wszystkich przebadanych absolwentów Wydziału Zarządzanie. W trakcie rozmowy z Zespołem oceniającym PKA Władze Wydziału Zarządzania podkreśliły, że monitoring losów zawodowych absolwenta jest dla nich przede wszystkim potwierdzeniem skuteczności realizowanego programu kształcenia, z uwagi na fakt, że niewielka liczba osób pozostaje bez pracy po zakończeniu studiów. Ponadto absolwenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat całego procesu kształcenia, co dodatkowo w połączeniu z monitoringiem Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA) stanowi element modyfikujący program studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wizytowany kierunek w pełni wykorzystuje możliwość współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Oparta jest ona przede wszystkim na funkcjonowaniu Rady Biznesu, organizowaniu szkoleń, kursów, praktyk zawodowych i konkursów przedmiotowych oraz realizacji projektów unijnych. Dzięki ścisłej współpracy istnieje możliwość ewaluacji programów studiów i efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Wydział Zarządzania prowadzi w miarę aktywną działalność w obszarze umiędzynarodowienia, na co wskazują statystyki, iż udział studentów Wydziału Zarządzania w relacji do liczby studentów Politechniki Rzeszowskiej wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach Programu Erasmus+ oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w roku akademickim 2018/2019 wyniósł 61%. Z tym, że liczba studentów wyjeżdżających w wartościach bezwzględnych nie jest wysoka – w roku akademickim 2018/2019 było to 8 studentów z *zarządzania* (4 studentów z I stopnia i 4 studentów z II stopnia). Na rok akademicki 2019/2020 planowany jest wyjazd 14 studentów (8 – I st. i 6 – II st.). W ramach Erasmusa studenci realizują również praktyki – w latach 2015-2019 praktyki odbyło z całej Politechniki Rzeszowskiej 21 studentów, z tego 7 studentów z kierunku *zarządzanie*. Podczas spotkania z ZO PKA

studenci podkreślili duże zaangażowanie władz uczelni oraz wydziału w promowanie wyjazdów zagranicznych. W ocenie ZO PKA podejmowane działania promocyjne oraz jasne zasady rozliczania efektów uczenia się osiągniętych podczas wyjazdu zagranicznego są głównym motywatorem chęci do uczestniczenia w wymianie międzynarodowej.

Wydział Zarządzania dysponuje ofertą zajęć w języku angielskim, lecz nie oferuje ścieżki lub kierunku studiów w języku angielskim. Studenci przed rozpoczęciem zajęć z języka angielskiego wypełniają test poziomujący. Na koniec cyklu kształcenia w ramach studiów I stopnia każdy student zobowiązany jest do zaliczenia egzaminu z języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego spełniając tym samym wymóg ustawowy. Dzięki prowadzeniu przedmiotów w języku angielskim mają miejsce przyjazdy studentów zagranicznych, z tym że studenci przyjeżdżający nie realizują zajęć razem ze studentami polskimi. Tak więc, nie ma miejsca tzw. „umiędzynarodowienie w domu” (*Internationalization at Home*). Rekomenduje się umożliwienie studentom polskim uczestnictwa w przedmiotach wykładanych w językach obcych, w których biorą udział zagraniczni studenci, a także zachęcanie ich do udziału w tych zajęciach.

Wykładowcy nie są motywowani systemowo do prowadzenia zajęć w języku obcym np. poprzez zwiększony przelicznik godzin do pensum. Rekomenduje się wprowadzenie odpowiednich rozwiązań motywacyjnych.

Pełen tok studiów w języku polskim realizują również obcokrajowcy. Na kierunku zarządzanie obecnie jest (w roku akademickim 2019/2020) 31 studentów obcokrajowców na I stopniu i 11 na II stopniu. Są to studenci z Ukrainy i Wietnamu. Spotkanie ZO PKA ze studentami ukazało, że znajomość języka polskiego przez studentów, w szczególności z Wietnamu, jest w wielu przypadkach bardzo słaba i uniemożliwia sprawną komunikację. Spotkanie ZO PKA z Działem Współpracy Międzynarodowej (DWM) potwierdziło, iż rozwiązania systemowe, polegające na rocznym intensywnym kursie języka polskiego przed podjęciem studiów, nie eliminują tego ryzyka. Rekomenduje się prowadzenie takiego kursu przez cały tok studiów.

W wyjazdach w ramach programu Erasmus+ uczestniczą pracownicy Wydziału Zarządzania. W ostatnich trzech latach akademickich było w sumie 40 wyjazdów (2016/2017 – wyjechało 12 pracowników, 2017/2018 – 16 pracowników, 2018/2019 – 12 pracowników). Nauczycieli akademickich i innych pracowników trudno jednak wiązać wyłącznie z ocenianym kierunkiem. Miały również miejsce 3 wyjazdy pozaeuropejskie oraz 3 przyjazdy pracowników zagranicznych.

Dział Współpracy Międzynarodowej prowadzi podstawową analizę danych związanych z umiędzynarodowieniem na poziomie całej Uczelni. DWM współpracuje z koordynatorem programu Erasmus+, który jest pracownikiem akademickim Wydziału Zarządzania. DWM prowadzi aktywną politykę zachęcającą do mobilności studentów i pracowników. Wątpliwości wywołuje jednak wykorzystanie tych analiz. ZO rekomenduje więc, by włączyć analizę danych w obszarze umiędzynarodowienia kształcenia realizowaną przez DWM do poziomu strategicznego zarządzania Uczelnią np.

- a) poprzez systematyczne uczestnictwo reprezentanta DWM w posiedzeniach Senatu,
- b) projektowanie celów strategicznych w obszarze umiędzynarodowienia w dialogu z DWM,
- c) umożliwienie DWM prowadzenia aktywnych działań w zakresie zapewniania realizacji celów strategicznych w obszarze umiędzynarodowienia kształcenia (np.: monitorowania, określania wskaźników), w tym też na poziomie poszczególnych kierunków.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry, z tym że nie zachodzi zjawisko *Internationalization at Home* – polscy studenci nie uczestniczą w zajęciach razem z zagranicznymi studentami przyjeżdżającymi. Istnieje również prawdopodobieństwo, iż obcokrajowcy studiujący w języku polskim nie posiadają wystarczających kompetencji językowych do skutecznej realizacji procesu kształcenia.

Umiędzynarodowienie kształcenia nie podlega systematycznym ocenom ilościowym, ale jest przedmiotem badań jakościowych realizowanych przez DWM.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci ocenianego kierunku studiów są zadowoleni z opieki dydaktycznej i naukowej oferowanej im przez jednostkę. Nauczyciele akademicki są dostępni podczas wyznaczonych godzin konsultacji oraz w przerwach między zajęciami. Dodatkowo każdy ze studentów ma możliwość skontaktowania się z nauczycielem za pośrednictwem poczty elektronicznej. Oferowane wsparcie jest kompleksowe i zgodne z celami kształcenia. Nauczyciele akademicki wspierają studentów w osiąganiu efektów uczenia się. System wsparcia jest dostosowany do potrzeb różnorodnych grup studentów, w tym niepełnosprawnych.

Prowadzący zajęcia udostępniają materiały pomocnicze związane z realizowanym przedmiotem, takie jak prezentacje, dodatkowe ćwiczenia i skrypty. W opinii studentów materiały, które otrzymują są wartościowe i wspomagają ich w realizacji procesu uczenia się. Materiały są udostępniane za pośrednictwem poczty elektronicznej lub strony internetowej uczelni. Pojawiają się jednak pojedyncze przypadki nauczycieli akademickich, którzy nie przekazują studentom materiałów dydaktycznych, co zdaniem ZO PKA można uznać za zachętę do korzystania z literatury, zamiast wspomnianych form skróconych, a to działanie godne polecenia.

Studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualizację procesu kształcenia poprzez indywidualną organizację studiów albo indywidualny program i plan studiów. Student, który chciałby skorzystać z tej możliwości, składa pisemny wniosek do dziekana. Indywidualny program studiów jest uzgadniany przez studenta i dziekana.

W opinii studentów proces dyplomowania jest zrozumiały i przejrzysty. Program studiów przewiduje jeden semestr seminarium dyplomowego. W ramach tych zajęć studenci poznają techniki tworzenia prac dyplomowych, projektów dyplomowych oraz metodologię prowadzenia badań. Podczas spotkania z ZO PKA, studenci ocenili pozytywnie proces dyplomowania i prowadzenia seminarium. Opiekunowie są dostępni w wyznaczonych godzinach, ale istnieje również możliwość umówienia się na inny dogodny termin. Studenci mają możliwość wyboru promotora, w ramach wyboru obowiązujących limity liczby dyplomatów u jednego nauczyciela akademickiego.

Program studiów dostępny na stronie internetowej jednostki jak i karty przedmiotów udostępniane studentom na pierwszych zajęciach w semestrze są odpowiednim źródłem informacji o procesie kształcenia. Sylabusy są kompletne i wspomagają ich w procesie uczenia się. Karty przedmiotów zawierają informacje na temat zaliczenia przedmiotu, efektów uczenia się, literatury podstawowej i uzupełniającej oraz wymiaru godzin.

Studenci wizytowanego kierunku mogą brać udział w pracach trzech kół naukowych poszerzających proces dydaktyczny w ramach realizowanych programów kształcenia. Koła naukowe mają zakres tematyki działania związany ze specjalnościami. Studenckie Koło Naukowe Komunikacji Marketingowej „Brief” zajmuje się rozwijaniem umiejętności studentów z zakresu marketingu. Studenci organizują „Nocne spotkanie z Reklamą”, które ma charakter wydarzenia edukacyjno-rozrywkowego. Studenckiego Koła Naukowe „Eurointegracja” organizuje bardzo dużą (około 400 uczestników) i znaną w Polsce i Europie Konferencję „Bezpieczeństwo energetyczne - filary i perspektywa rozwoju” skupiającą blisko 30 ośrodków naukowych. Studenckie Koło Naukowe "Project 5" organizuje cykliczną konferencję dla studentów, której celem jest przybliżenie uczestnikom funkcjonowania oraz sposobu zarządzania projektami. Osoby obecne podczas spotkania z ZO PKA wyraziły pozytywną opinię nt. wsparcia kół naukowych. Wydział prowadzi działania umożliwiające funkcjonowanie, rozwój oraz opiekę nad kołami naukowymi. Członkowie kół naukowych mają dostęp do infrastruktury uczelni. Wysokiej jakości wsparcie oferują również opiekunowie ww. kół naukowych z grona nauczycieli akademickich.

Uczelnia nie oferuje wsparcia w prowadzeniu badań naukowych poza działalnością w kołach naukowych. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wyrazili zdanie, że takie wsparcie po za kołami naukowymi nie jest im potrzebne.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które nie cieszy się jednak dużym zainteresowaniem studentów. Pracownicy Biura Karier dbają o promocję swojej działalności m. in. przez informowanie na wykładach o możliwościach korzystania z oferty. Studenci dostrzegają też bardzo dobrze prowadzony profil na portalu społecznościowym Facebook. Biuro Karier organizuje szkolenia z umiejętności miękkich oraz wyjazdy do różnego rodzaju zakładów pracy. Biuro Karier realizuje współpracę z firmami w celu kontaktowania studentów w kontekście praktyk i staży.

Funkcjonuje Wydziałowa Rada Samorządu, która aktywnie włącza się w życie Uczelni poprzez czynny udział w posiedzeniach organów oraz animowanie życia studenckiego. Samorząd studencki aktywnie angażuje się także we wsparcie procesu kształcenia oraz studentów głównie poprzez kontakt bezpośredni ze studentami. Przewodniczący wydziałowego Samorządu Studenckiego bierze aktywny udział w pracach Komisji ds. Jakości Kształcenia. Samorząd Studencki posiada roczny budżet, może

również liczyć na regularne wsparcie władz Wydziału i Uczelni. Wydziałowy oraz centralny Samorząd Studencki posiada swoje biura. Członkowie Samorządu Studenckiego poinformowali o wsparciu ze strony dziekana wydziału oraz rektora Uczelni. Rekomenduje się by usprawnić proces opiniowania programów studiów, aby przedstawiciele Samorządu Studenckiego mieli więcej czasu na zebranie opinii od studentów nt. proponowanych zmian.

Nie są prowadzone formalnie działania mające na celu przeciwdziałaniu formom dyskryminacji i przemocy. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, że nie spotkali się z dyskryminacją i przemocą w ramach realizowanych studiów. Rekomenduje się jednak by Uczelnia wprowadziła działania edukacyjne i informacyjne mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy.

W Uczelni funkcjonuje wsparcie psychologiczne oferowanego przez Biuro ds. Studentów z Niepełnosprawnościami. Psycholog ma osobny pokój w jednym z budynków Uczelni. Zainteresowanie oferowanym wsparciem jest duże. W związku z tym, rekomenduje się zwiększenie liczby godzin dostępności psychologa.

Funkcjonuje system wsparcia studentów z niepełnosprawnościami. Infrastruktura dostosowana jest do osób z niepełnosprawnością ruchową. Nauczyciele akademicki są wyrozumiali i otwarci na potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Organizują dodatkowe zajęcia oraz pomagają w przygotowaniu się do form weryfikacji efektów uczenia się. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie wypowiedzieli się na temat wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia posiada bazę sprzętu elektronicznego dla osób z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość wnioskowania o indywidualizację organizacji studiów.

Na wizytowanym kierunku studiów funkcjonują mechanizmy motywacyjne studentów. Studenci mogą ubiegać się o stypendium rektora dla najlepszych studentów, które finansowe jest z funduszu pomocy materialnej. Zasady przyznawania stypendium rektora są określone przez odpowiednie przepisy na poziomie uczelnianym. Przy przyznawaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów uwzględniane są średnia ocen, osiągnięcia w obszarze naukowym, artystycznym i wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wyrazili pozytywne opinie na temat form motywacji studentów, które w ich ocenie są odpowiednie i wspierają ich w realizacji procesu kształcenia. Stypendia są wypłacane terminowo, a proces składania wniosków w opinii studentów jest przejrzysty i sprawiedliwy. Uczelnia nie przewiduje dodatkowych form motywowania studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się.

W jednostce studenci mają możliwość zgłaszania swoich wniosków i skarg bezpośrednio u władz Wydziału oraz za pośrednictwem Samorządu Studenckiego. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA ocenili istniejące mechanizmy składania wniosków i skarg jako odpowiednie. Podkreślili skuteczne wprowadzanie zmian na podstawie zgłaszanych próśb.

Za obsługę administracyjną wizytowanego kierunku odpowiada dziekanat Wydziału. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili pracę osób odpowiadających za wsparcie administracyjne. Pracownicy są pomocni i sumiennie starają się rozwiązywać sprawy studentów. Cechuje ich wysoka kultura osobista. W ramach prowadzonej ankietyzacji prowadzone jest badanie wśród ogółu studentów, dotyczące poziomu zadowolenia z jakości obsługi administracyjnej.

Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone badanie dotyczące oceny wsparcia studentów. Rekomenduje się rozpoczęcie prowadzenia badania systemu wsparcia i motywowanie studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się nie podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci. Rekomenduje się rozpoczęcie prowadzenie badania systemu wsparcia i motywowania studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W ramach wizytowanego kierunku informacje o programie studiów prezentowane są na stronie uos.prz.edu.pl. Dostępny tam jest kompleksowy program studiów oraz ogólne informacje dotyczące kart przedmiotów m. in. forma zaliczenia, kierownik przedmiotu. W ogólnodostępnej wersji strony brak jest szczegółowych kart przedmiotów zawierających np. literaturę oraz ogólny wykaz treści przekazywane na zajęciach. Istnieje responsywna wersja strony Wydziału. Studenci otrzymują szczegółowe karty przedmiotów na zajęciach oraz są one dostępne po zalogowaniu do systemu USOS. Informacje dotyczące procesu rekrutacji są kompleksowe, zrozumiałe i dostępne publicznie. Opisane są cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, kryteria kwalifikacji, harmonogram rekrutacji. Na stronie internetowej Uczelni zawarte są również informacje nt. specjalności oferowanych na kierunku oraz kwalifikacje i tytuły zawodowe jakie uzyskuje absolwent. W ramach informacji zawartych w ogólnodostępnym regulaminie studiów można uzyskać wiedzę nt. uznawania efektów uczenia się.

Strona internetowa dostosowana jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Informacje są dostępne bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem oraz oprogramowaniem.

W ocenie ZO PKA w sposób właściwy przekazywane są również bieżące informacje dotyczące procesu studiowania m. in. godziny rektorskie, odwołane zajęcia czy zmiana sal dydaktycznych.

Brak jest formalnego prowadzenia badania dotyczącego oceny publicznego dostępu do informacji. Rekomenduje się rozpoczęcie prowadzenia takiego badania z uwzględnieniem wszystkich grup odbiorców tj. kandydatów na studia, studentów, pracodawców.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach nie podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Politechnice Rzeszowskiej funkcjonuje od lat system zapewnienia jakości kształcenia, który reguluje między innymi procedury projektowania i zatwierdzania programu studiów i jego zmian, określa i zapewnia formalne przyjęcie warunków i kryteriów kwalifikacji kandydatów na studia oraz wskazuje podmioty odpowiedzialne za poszczególne działania w tym zakresie. Podmiotami wiodącymi są Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W tych komisjach są przedstawiciele studentów, a w Komisji Wydziałowej także przedstawiciel doktorantów. Komisje dokonują systematycznych ocen programów i metod weryfikacji efektów uczenia się, wyników uczenia się i osiągniętych efektów oraz opracowują odpowiednie raporty. Wykorzystują przy tym wiarygodne dane i informacje z dokumentacji studiów, ankiet studenckich, hospitacji zajęć, przeglądów prac dyplomowych i okresowych, badania losów absolwentów, rozmów z nauczycielami akademickimi itp. Wskutek tych ocen rozszerzono funkcje karty modułu (syllabusu), uruchomiono hospitacje zajęć prowadzonych przez kierowników katedr i wprowadzono kilka zmian w treściach programowych. Z raportu za rok 2017/2018 wynika, że student ani doktorant w tej ocenie nie brali udziału. Nie uczestniczyli w nich także przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, ale to nie

wyklucza nieudokumentowanego przepływu opinii Rady Biznesu. Rekomenduje się zapewnienie udziału przedstawicieli studentów i interesariuszy zewnętrznych w pracach nad takimi raportami. Sam raport zawiera wiele informacji faktograficznych, lecz oceny w nim zawarte są mało krytyczne, propozycje doskonalenia z roku na rok podobne i podobne pomiędzy kierunkami studiów. Mimo to zespół oceniający nie dostrzegł istotnych zaniedbań merytorycznych dotyczących jakości kształcenia. Jedynie sposób archiwizowania prac przejściowych utrudnia ich identyfikację. Brakowało informacji o miejscach ich powstania (rok studiów, grupa itp.) i ich znaczeniu w procesie weryfikacji efektów uczenia się (czy to np. częściowe kolokwium, praca zaliczeniowa czy egzamin). Rekomenduje się takie zorganizowanie archiwizacji, by identyfikacja była możliwa.

Jakość kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunku *zarządzanie* była oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną po raz ostatni w 2014 roku. Ocena była pozytywna, a zalecenia spowodowały przede wszystkim opracowanie i formalne przyjęcie strategii Politechniki Rzeszowskiej i strategii Wydziału Zarządzania. Raport z tej oceny był publicznie dostępny.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów wynikające z analizy wiarygodnych danych i informacji. Przyjęcia na studia są prowadzone według formalnie przyjętych warunków i kryteriów kwalifikacji. Systematycznie, komisyjnie przeprowadza się oceny programów studiów o właściwym zakresie i oparte na wiarygodnych podstawach informacyjnych. Według zasad biorą w nich udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, ale stwierdzono przypadek braku udziału studentów oraz interesariuszy zewnętrznych w ostatnio przeprowadzonych ocenach. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

- 1) Przedstawienie strategii Politechniki Rzeszowskiej
- 2) Przedstawienie strategii Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

- 1) Uchwałą na 71/2015 z dnia 24 września 2015 r. Senat Politechniki Rzeszowskiej przyjął Strategię Rozwoju Politechniki Rzeszowskiej do roku 2020. Jednolity tekst Strategii Politechniki Rzeszowskiej został przekazany Polskiej Komisji Akredytacyjnej.
- 2) Strategia rozwoju Wydziału Zarządzania na lata 2015-2024 została uchwalona Uchwałą Rady Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej w dniu 13 maja 2015 (Uchwała nr 14/2015) i przekazana Polskiej Komisji Akredytacyjnej.